

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 9 lipca 2024 r.

WK-III.431.2.1.2024

Szanowna Pani
Wiesława Derlaga
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Świątajno 104
19-411 Świątajno

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w **Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie**, Świątajno 104, 19-411 Świątajno (REGON: 511-44-02-278; NIP: 847-14-63-637).

W okresie objętym kontrolą wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie nadzorowała **Pani Wiesława Derlaga**, która pełni funkcję Kierownika jednostki kontrolowanej od 1 maja 1990 roku.

(dowód: akta kontroli: 20, 26)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

- **Paulina Sigiel** – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, delegatura w Ełku;
- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 21 maja 2024 roku nr FK-IV.0030.89.2024 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie.

(dowód: akta kontroli: 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 3 czerwca 2024 roku do 7 czerwca 2024 roku.

Odnotowana została pod pozycją 22 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie.

(dowód: akta kontroli: 18)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia

materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w pierwszym dniu kontroli, w trakcie którego okazano upoważnienie do kontroli oraz legitymację służbową kontrolera. Poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy WK-III.431.2.1.2024.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskiego, zasiłku pielęgnacyjnego, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2022/2023 (od 1 listopada 2022 roku do 31 października 2023 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 323) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątajnie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych za kwartał IV 2022 roku oraz kwartał I, II i III 2023 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie od 1 listopada 2022 roku do 31 października 2023 roku z dotacji Wojewody na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono **1 840 814,18zł**, w tym na:
 - Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami - kwotę **408 774,99 zł (3 684 świadczenia)**;
 - Świadczenie pielęgnacyjne - kwotę **810 612,00 zł (339 świadczeń)**
 - Specjalny zasiłek opiekuńczy – kwotę **17 980,00 zł (29 świadczeń)**
 - Zasiłek pielęgnacyjny – kwotę **265 050,00 zł (1228 świadczeń)**
 - Świadczenie rodzicielskie – kwotę **89 968,00 zł (100 świadczeń)**
 - Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – **18 000,00 zł (18 świadczeń)**.
2. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu

i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów. Wójt Gminy Świętajno - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych przeznaczył w: IV kwartale 2022 roku oraz w okresie od I do III kwartału 2023 roku kwotę **41 472,00 zł**.

(dowód: akta kontroli:19, 29-31)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Świętajno liczy ok. 3 670 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Wójt Gminy Świętajno. Zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie. W kontrolowanej jednostce decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Świętajno.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XXXI/204/22 Rady Gminy Świętajno z dnia 3 lutego 2022 roku. Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej – między innymi - stanowił, że „(...) § 3 Ośrodek działa w szczególności na podstawie (...) pkt 12) ustawy o świadczeniach rodzinnych.”

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie* wprowadzony Zarządzeniem nr 6/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie z dnia 1 października 2020 roku. Po dokonanej analizie tego dokumentu kontroler stwierdził, że obowiązujący *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

(dowód: akta kontroli:12, 20, 23)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli, zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane były przez jednego pracownika zatrudnionego na stanowisku inspektora. Pracownik ten podlegał bezpośrednio Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie. Pracownik zajmujący się realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakres czynności oraz upoważnienie udzielone przez Wójta Gminy Świętajno - niezbędne do prowadzenia postępowań administracyjnych z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętajnie realizował zadania wynikające ze Statutu, Regulaminu organizacyjnego oraz upoważnień wydanych przez organ właściwy.

W okresie objętym kontrolą pracownik realizujący kontrolowane zadania uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały sporządzony wykaz oraz okazane kontrolerowi certyfikaty.

(dowód: akta kontroli 25, 27)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątajnie mieści się w wolnostojącym budynku dwukondygnacyjnym pod adresem: Świątajno 104, 19-411 Świątajno. Realizacja zadań objętych kontrolą odbywa się w pomieszczeniu na pierwszym piętrze budynku o powierzchni ok. 16m². Stanowisko pracy osoby realizującej zadania objęte kontrolą wyposażone jest w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Na korytarzu znajduje się miejsce dla interesantów służące wypełnianiu wniosków przez klientów Ośrodka oraz oczekiwaniu na obsługę.

W budynku Ośrodka występują bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami (schody), żeby umożliwić samodzielnie załatwienie sprawy przez osoby z niepełnosprawnościami zamontowane zostały podjazdy. Dokumentacja dotycząca spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych gromadzona jest i przechowywana w teczkach zbiorczych dokumentacji wnioskodawców świadczeń rodzinnych opisanych imieniem i nazwiskiem oraz numerem zgodnym z jednolitym rzeczowym wykazem akt GOPS w Świątajnie. Zbiornicze teuczki wpięte są w segregatory i przechowywane w szafach biurowych zamykanych na klucz ustawionych w pomieszczeniach zajmowanych przez pracownika realizującego zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kontrolerowi okazano umowę na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawartą z Sygnity Spółka Akcyjna. Ustalono, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli:14, 24)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji podpisanej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątajnie wynika, że w okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga dotycząca świadczeń rodzinnych.

(dowód: akta kontroli: 13)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerowi materiałów wynika, że w okresie objętym kontrolą Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątajnie prowadził **180** postępowań administracyjnych dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskiego, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego, zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **116** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (w tym: wydano 11 decyzji odmownych);
- **9** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia rodzicielskiego (brak decyzji odmownych);
- **3** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego (brak decyzji odmownych);
- **18** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (brak decyzji odmownych);
- **24** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego (brak decyzji odmownych);

- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym: wydano 4 decyzje odmowne).

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie prowadzono 2 postępowania związane z ustalaniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu.

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie prowadzono 1 postępowanie w sprawie rozłożenia kwoty zobowiązań na raty oraz nie prowadzono postępowań w sprawie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń.

Ponadto w okresie objętym kontrolą wpłynęło do Ośrodka 5 odwołań, w tym:

- 3 odwołania dotyczyły świadczenia pielęgnacyjnego, z tego: wszystkie 3 sprawy zostały uchylone i w tych sprawach organ drugiej instancji orzekł co do istoty sprawy;
- 2 odwołania dotyczyły zasiłku rodzinnego, w tym: 1 odwołanie zostało utrzymane w mocy, 1 zostało przesłane do ponownego rozpatrzenia.

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątajnie skontrolowano akta **22** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **24 postępowania administracyjne** - zakończone wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątajnie w okresie objętym kontrolą – z zakresu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskiego, zasiłku pielęgnacyjnego, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenia pielęgnacyjnego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(dowód: akta kontroli: 16)

VI. Kontroli i analizie poddano:

- **8 spraw** związanych z zasiłkiem rodzinnym, w których prowadzono **10 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - **6** postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
 - **3** postępowanie zakończone wydaniem decyzji odmownych w zakresie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego,
 - **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji uchylającej prawo do świadczeń.

(dowód: akta kontroli: 19, 34, 35)

- **3 sprawy** związane z zasiłkiem pielęgnacyjnym, w którym prowadzono **3 postępowania administracyjne** w tym:
 - **3** postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 19, 39)

- **3 sprawy** związane ze świadczeniem rodzicielskim, w którym prowadzono **3 postępowania** w tym:

- **3** postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczenia rodzicielskiego,

(dowód: akta kontroli: 19, 36)

- **3 sprawy** związane z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka, w których prowadzono **3 postępowania administracyjne**, w tym:

- **3** postępowania zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,

(dowód: akta kontroli: 19, 37)

- **3 sprawy** związane ze świadczeniem pielęgnacyjnym, w których prowadzono **3 postępowania administracyjne**, w tym:

- **2** postępowania zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego,

- **1** postępowanie zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 19, 38)

- **2 sprawy** związane ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym w których prowadzono **2 postępowania administracyjne**, w tym:

- **2** postępowania zakończone wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

(dowód: akta kontroli: 19,40)

VII. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Kontroli i analizie poddano akta 4 osób (2 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz 2 osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy) – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca lipca 2023 roku oraz września 2023 roku.

(dowód: akta kontroli:38, 40)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolera próby badawczej.

VIII. Ustalone uchybienia

Decyzje z prowadzonych postępowań administracyjnych wydawano prawidłowo i terminowo, w kontrolowanych aktach nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
*Radosław Król***